

Sgript mini-gyflwyniad 2 - Ydi hi'n iawn bod ein hunaniaeth yn cael ei defnyddio i fesur pa mor ddilys ydyn ni ar-lein?

Cynulleidfa Darged

Plant 14-18 oed

Amseru

10 - 15 munud

Paratoi

Ymgylfarwyddwch â'r dogfennau eraill yn y pecyn hwn.

I ddechrau - dewisol - Rhedwch y gweithgaredd Rheolau Sylfaenol o'r ddogfen 'Sefydlu amgylchedd dysgu diogel a chefnogol'.

Adnoddau

- Sgript mini-gyflwyniad 2 14-18 oed - Ydi hi'n iawn bod ein hunaniaeth yn cael ei defnyddio i fesur pa mor ddilys ydyn ni ar-lein?

Os hoffech chi wneud gweithgaredd all-lein:

- Atodiad 1

Canlyniadau'r cyflwyniad

Bydd y dysgwyr yn gallu:

- Ystyriwch ystyr dilysrwydd ar-lein.
- Deall pa ffactorau sy'n cyfrannu at fesur dilysrwydd ar wasanaethau ar-lein.
- Myfyrio ar sut gall mesur dilysrwydd effeithio ar ryddid ein hunaniaethau ar-lein.

Yn rhydd i fod YN FI FY HUN

Sleid 1

Mae hi'n Ddiwrnod Defnyddio'r Rhyngwrwyd yn fwy Diogel heddiw. (Os yw'n berthnasol.) Mae hwn yn ddiwrnod sy'n cael ei ddathlu ledled y byd i rymuso pobl ifanc i fyw bywydau diogel a chadarnhaol ar-lein. Eleni mae Diwrnod Defnyddio'r Rhyngwrwyd yn Fwy Diogel yn canolbwyntio ar thema hunaniaeth ar-lein ac yn ystyried a yw pawb yn rhydd i fod yn fi fy hun - **#freetobeme**.

Sleid 2

Yn ystod y sesiwn hon byddwn yn meddwl sut mae dilysrwydd ein cyfrifon ar-lein yn cael ei fesur o ran ein hunaniaethau, ac a yw hyn yn cael effaith ar ein gallu i guradu, addasu a newid ein hunaniaethau.

Sleid 3

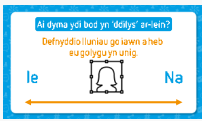
Beth mae bod yn ddilys ar-lein yn ei olygu?

Cymerwch ambell ateb.

Cliciwch drwy'r 5 sleid nesaf i ddatgelu enghreifftiau. Gall dysgwyr benderfynu a ydyn nhw'n diffinio dilysrwydd ar-lein ai peidio.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- A yw pawb yn ddilys ar-lein?
- Sut mae rhywun yn ymddangos i rywun arall pan nad ydyn nhw'n bod yn ddilys?
- Ydi bod yn ddilys ar-lein yn bwysig?

Sleid 4

Mae sleidiau 4-9 hefyd wedi eu darparu fel gweithgaredd all-lein yn [Atodiad 1](#)

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

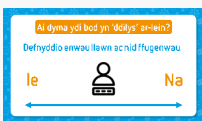
Defnyddio lluniau go iawn a heb eu golygu yn unig.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- A fyddem yn barnu bod rhywun yn ffug pe na bai eu lluniau yn lluniau ohonyn nhw eu hunain, neu wedi eu golygu?
- Pam gallai rhywun fod eisiau golygu eu lluniau?
- Pam na fyddai rhywun eisiau defnyddio lluniau ohonyn nhw eu hunain ar-lein?

Nodiadau i addysgwyr

Mae'n bwysig pwysleisio nad camarwain pobl yn unig yw'r bwriad wrth wneud hyn, ond y gallai hyn hefyd fod oherwydd diffyg hyder neu deimlo'n annerbyniol.

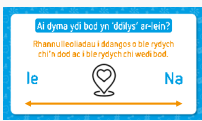
Sleid 5

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

Defnyddio enwau llawn ac nid ffugenwau.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- Os yw rhywun yn cael ei adnabod wrth ei lysenw, a ddylid caniatáu iddo ddefnyddio hwnnw yn lle ar-lein?
- Pam mae'r cyfryngau cymdeithasol, gemau ac apiau yn gofyn am enw pan fyddwch chi'n cofrestru?

Sleid 6

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

Rhannu lleoliadau i ddangos o ble rydych chi'n dod ac i ble rydych chi wedi bod.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- A fydddech chi eisiau i bobl wybod hyn amdanoch chi?
- A fydddech chi'n teimlo'n gyffyrddus yn cysylltu â rhywun ar-lein nad oedd byth yn rhannu unrhyw beth am ei leoliad? (Ddim hyd yn oed y wlad neu'r ddinas?)

Sleid 7

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

Rhannu rhagor o wybodaeth bersonol fel oedran, rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, ac ati.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- A yw'r wybodaeth bwysig hon yn addas i'w rhannu ar-lein?
- Pam gallai rhywun fod eisiau gwybod hyn am eraill ar-lein?

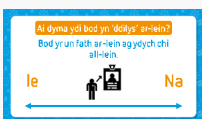
Sleid 8

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

Rhannu gwybodaeth ynghylch pam rydyn ni ar-lein.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiwn dilynol:

- A ddylem ni i gyd orfod rhannu'r hyn rydyn ni'n mwynhau ei wneud ar-lein a'r rheswm pam rydyn ni yno?

Sleid 9

Ai dyma ydi bod yn ddilys ar-lein?

Bod yr un fath ar-lein ag ydych chi all-lein.

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- Pam na fyddai rhywun eisiau bod yr un unigolyn ag ef ei hunan ar-lein, o bosibl?

Nodiadau i addysgwyr

Mae'n bwysig pwysleisio nad camarwain pobl yn unig yw'r bwriad wrth wneud hyn, ond y gallai hyn hefyd fod oherwydd diffyg hyder neu deimlo'n annerbyniol.

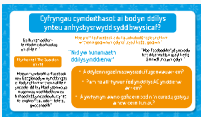
Sleid 10

Rhoddir llawer o bwyslais ar fod yn ddilys, ond fe allwn ni hefyd guradu a golygu ein cynnwys ein hunain ar y cyfryngau cymdeithasol.

Felly, ydi'r gair 'dilys' yn colli ei ystyr?

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- Ydych chi'n cadw llygad ar ddilysrwydd ar-lein? Sut ydych chi'n sylwi arno?
- Ydi bod yn ddilys yn bwysig i chi?
- A fydddech chi'n herio rhywun am beidio â bod yn ddilys? Pam/pam ddim?

Sleid 11

Yn aml, bydd gwefannau cyfryngau cymdeithasol yn defnyddio ein hunaniaeth fel mesurydd dilysrwydd. Mae hyn yn golygu bod ein lluniau, yr hyn rydym yn ei bostio, manylion personol ac ati i gyd yn cyfrif o ran pa mor ddilys ydyn ni yn eu golwg nhw.

Darllenwch rai o'r dyfyniadau ar lafar a thrafodwch nhw.

Cliciwch i ddatgelu'r cwestiynau ar y sgrin:

"Mae unrhyw broffil ar Facebook neu Google nad yw'n ymddangos ei fod ynghlwm wrth enw all-lein yn cael ei ddileu. Mae llysenwau a ffugenwau, waeth beth yw eu hirhoedledd, yn cael eu hystyried fel enghreifftiau o dorri telerau gwasanaeth."

- A ddylen ni gael mabwysiadu ffugenwau ar-lein?

"Nid yw hunaniaeth ddilys yn ddienw."

- Pam na all rhywun fod yn ddilys AC yn ddienw ar-lein?

"Mae Facebook hefyd yn credu bod dilysrwydd yn gysylltiedig â ffrwd luniau unigolyn."

- A yw hyn yn iawn o gofio ein bod ni'n curadu, golygu a newid ein lluniau?

Sleid 12

Pam gallai rhywun ddewis hunaniaeth wahanol ar-lein, neu hyd yn oed fod yn anhysbys?

Gallai rhai atebion gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i):

- Maen nhw'n ddiwyder neu mae ganddyn nhw lefel isel o hunan-barch.
- Maen nhw'n ofni cael eu barnu ac na fyddan nhw'n cael eu derbyn gan eraill.
- Maen nhw wedi profi casineb, camdriniaeth neu fygythiadau o'r blaen.
- Maen nhw'n dymuno camarwain yn fwriadol.
- Maen nhw eisiau arbrofi gydag agwedd ar eu hunaniaeth.
- Nid ydyn nhw'n gyffyrddus â bod yr agwedd honno arnyn nhw eu hunain all-lein.

Sleid 13

Gallwn wneud newidiadau i'n proffiliau, ein lluniau a'r hyn rydyn ni'n ei bostio ar unrhyw adeg, ac mae llawer o lwyfannau yn cynnig y gallu i ni rannu gwahanol gynnwys gyda gwahanol bobl. A yw hyn yn golygu nad yw ein hunaniaeth yn unigol nac yn sefydlog, a'i bod yn hytrach yn cynnwys sawl rhan o'n bywydau, ein personoliaethau a'n profiadau?

Pe byddem yn ystyried y 'Spectwm Hunaniaeth' hwn fel un sy'n amrywio o anhysbys i ddilys, ai rhywun enwog a ddilyswyd fyddai'r unigolyn mwyaf dilys ar-lein? A fyddai rhywun sy'n dewis aros yn anhysbys felly yn annilys?

Trafodwch yr uchod gan ddefnyddio cwestiynau dilynol:

- A fyddai rhywun sy'n rhannu cynnwys i dawelu eraill yn fwy dilys na rhywun a oedd yn hunan-bendant yn yr hyn maen nhw'n ei rannu amdanyn nhw eu hunain?
- Os yw rhywun yn defnyddio fersiynau lluosog o hunaniaeth ar-lein, ydi hynny'n golygu eu bod yn llai dilys, neu'n ddilys mewn rhai lleoedd yn unig?

Sleid 14

Felly os ydym yn gwybod y bydd pobl yn arbrofi â'u hunaniaeth ar-lein am lawer o wahanol resymau, pa agweddau ohonom ein hunain a ddylai nodi dilysrwydd ar-lein yn eich barn chi?

Ynteu a ddylid defnyddio hunaniaeth o gwbl?

Sleid 15

Felly, ydi hi'n iawn bod ein hunaniaeth yn cael ei defnyddio i fesur pa mor ddilys ydyn ni ar-lein?

A yw hyn yn ein galluogi ni i arbrofi ac addasu ein hunaniaethau, ynteu a fyddem yn llai dilys pe byddem yn gwneud hynny?

Sleid 16

Oes yna chi 'go iawn' ar-lein - neu unrhyw un arall mewn gwirionedd?

Mae'n bosibl y gwelwn ni bobl yn cael eu galw'n ffug ar-lein am bortreadu fersiwn wahanol ohonyn nhw eu hunain ond...

Onid ydyn ni i gyd yn cyflwyno ein hunain mewn gwahanol ffyrdd yn dibynnu gyda phwy ydyn ni, lle'r ydyn ni a sut rydyn ni'n teimlo?

Y cwestiwn mawr yw...

- Ai cyfrifoldeb unigolion yw bod yn fwy 'real' a 'gonest' neu a yw pob un ohonom yn gyfrifol am sicrhau bod mannau ar-lein ac all-lein yn derbyn pawb?

Trafodwch y cwestiwn olaf hwn fel grŵp neu gynnal pleidlais.

Atodiad 1

Graddfeydd dilysrwydd

Marciwch ar y raddfa ddilysrwydd pa un ai a ydych chi'n meddwl y byddai rhywbeth yn eich gwneud chi'n fwy neu'n llai dilys ar-lein.

Llai dilys

Mwy dilys

Defnyddio lluniau go iawn a heb eu golygu yn unig.

Defnyddio enwau llawn ac nid ffugenwau.

Darparu lleoliadau i ddangos o ble rydych chi'n dod ac i ble rydych chi wedi bod.

Rhannu rhagor o wybodaeth bersonol fel oedran, rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, ac ati.

Rhannu gwybodaeth ynghylch pam rydyn ni ar-lein.

Bod yr un fath ar-lein ag ydych chi all-lein.

Cwestiynau allweddol

- Beth fyddai'n gwneud rhywun yn fwy dilys ar-lein?
- Os byddwch chi'n rhoi unrhyw beth yn is i lawr ar y raddfa, yna beth fyddai'n rhaid i rywun ei newid i symud yn uwch?
- Sut ydych chi'n barnu dilysrwydd rhywun ar-lein?
- Sut fydddech chi eisiau i rywun farnu eich dilysrwydd chi ar-lein?